

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Priellovej a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Štefana Šatku v právnej veci žalobcu: S., D., Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. J. K., K., Banská Bystrica, proti žalovanému: JUDr. P. Š., súdnemu exekútorovi, H., Senica, IČO: X., zastúpenému advokátkou Mgr. A. Š., Š., Holíč, o zaplatenie **18 920, 53 Eur (570 000 Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde v Senici pod sp. zn. 9 Cb 48/2005, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 21Cob/68/2008 95 zo dňa 20. mája 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu **z a m i e t a**.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 570 000 Sk, ako i povinnosť uhradiť trovy konania vo výške 110 412,92 Sk. V časti úroku z omeškania prvostupňový súd žalobu zamietol, nakoľko žalobca nepreukázal, že vyzval žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 570 000 Sk, a teda žalovaný sa nedostal do omeškania s plnením dlhu.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že zmluvnú odmenu možno dohodnúť len písomne a vopred, a preto považoval zmluvu o vykonávaní exekúcií v časti dohody o zmluvnej odmene za neplatnú. Na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu v sume 570 000 Sk s poukazom na ust. § 51, § 451 ods. 2, § 456, § 458 ods. 1, § 563 a § 517 ods. 1, 2, Občianskeho zákonníka, ako aj § 17 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR o odmenách a náhradách súdnych exekútorov.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Trnave ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 20. mája 2008 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol. V časti odvolania proti výroku rozsudku súdu prvého stupňa o čiastočnom zamietnutí žaloby odvolací súd odvolacie konanie zastavil.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že sa nestotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa, nakoľko tento predmetnú vec nesprávne právne posúdil a v danom prípade neboli dôvody ani pre zrušenie odvolaním napadnutého rozhodnutia, pretože súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu. Odvolací súd ho preto podľa § 220 O. s. p. zmenil tak, že žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Dňa 24. 02. 2003 uzavrel žalobca zmluvu o vykonaní exekúcie, predmetom ktorej bolo vykonanie exekúcie súdnym exekútorom JUDr. P. Š. proti povinnému – S. z. t. za účelom vymoženia pohľadávky oprávneného – S. f. k., Bratislava .

Z ustanovenia § 17 ods. 1 vyhlášky MS SR číslo 288/1995 Z. z. vyplýva, že súdny exekútor a oprávnený sa môžu dohodnúť vopred aj o zmluvnej odmene; túto odmenu uhrádza oprávnený. Z tohto ustanovenia, ale nevyplýva, že zmluvnú odmenu možno platne dohodnúť iba vopred pred začatím exekúcie, nakoľko exekučné konanie sa začína doručením návrhu na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi. Začatie exekučného konania podľa exekučného poriadku však neznamená, že súdny exekútor už môže exekúciu začať aj vykonávať. Toto oprávnenie získa až vtedy, ak ho exekučný súd poverí jej vykonaním.

V danom prípade účastníci konania uzavreli zmluvu o vykonaní exekúcie v zmysle § 51 Občianskeho zákonníka, na základe ktorej si dohodli zmluvnú odmenu vo výške 500 000 Sk pre súdneho exekútora.

Základom pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku je zistenie, či záväzkovo – zmluvný vzťah, na základe ktorého sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia

bol platný, pričom neplatnosť tohto zmluvného vzťahu v časti dohodnutej zmluvnej odmeny namieta žalobca.

Medzi účastníkmi konania nepochybne došlo k uzavretiu zmluvy o vykonaní exekúcie, spornou však zostala skutočnosť, či zo strany exekútora nedošlo k bezdôvodnému obohateniu.

Popri odmene výslovne určenej vyhláškou môže exekútorovi vzniknúť nárok na zmluvnú odmenu. Predpokladom vzniku tohto nároku je, že súdny exekútor a oprávnený uzavrujú písomnú dohodu o zmluvnej odmene. Nedostatok písomnej formy spôsobuje neplatnosť tejto dohody, nakoľko zákon priamo vylučuje možnosť dohody o zmluvnej odmene v inej, než písomnej forme.

Je nepochybné, že zmluva o vykonávaní exekúcie zo dňa 24. 02. 2003 je dvojstranným právnym úkonom, preto z jej článku V. bodu 1, napriek formulácii „exekútor si uplatňuje“, jednoznačne vyplýva, že sa účastníci zmluvy dohodli na zmluvnej odmene exekútora vo výške 500 000 Sk, ako aj na spôsobe jej úhrady – odúčtovaním z depozitného účtu vyexekúovaných prostriedkov.

Zákon pre dojednanie zmluvnej odmeny nestanovuje žiadne náležitosti z hľadiska závislosti odmeny od možných spôsobov skončenia exekúcie, či výšky vymoženej sumy a ich nedostatok preto nemôže sankcionovať neplatnosťou dohody. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej odmene je určenie výšky odmeny alebo spôsobu jej určenia. Nie je vylúčená dohoda o jej určení v závislosti od výšky vymoženej sumy, ktorá však nie je obsahom dojednania účastníkov konania, preto vzhľadom na predmet ich zmluvy, ktorým je vykonanie exekúcie, nárok žalovaného na zmluvnú odmenu vznikol vykonaním exekúcie bez ohľadu na skutočnosť, že táto bola po vymožení časti vymáhaných prostriedkov (22 306 287,50 Sk) zastavená, navyše z dôvodov na strane oprávneného - žalobcu.

V zmysle § 196 exekučného poriadku sa odmena súdneho exekútora zvyšuje o daň z pridanej hodnoty, ak súdny exekútor je platiteľom dane z pridanej hodnoty. Tvrdenie žalobcu, že DPH je súčasťou vyúčtovanej ceny, nie je pravdivé. Vzhľadom na špecifické postavenie exekútora (§ 5 zák. č. 233/1995 Z. z.) a špeciálnu právnu úpravu jeho činnosti aj odmeny za jej výkon nie je možné na plnenie žalobcu aplikovať zákon č.289/1995 Z. z. o cenách.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca dovolanie s návrhom, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dôvody dovolania vidí v tom, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, čo je dôvodom dovolania podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

Jednostranné uplatnenie zmluvnej odmeny žalovaným nenapĺňa podľa jeho názoru zákonné ustanovenie § 17 vyhlášky č. 288/1995 Z z. v znení neskorších predpisov, čo zakladá dôvod neplatnosti podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Jednostranné uplatnenie odmeny nie je dohodou o zmluvnej odmene predpokladanou uvedenou vyhláškou. Podľa ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný. Predmetná dohoda o zmluvnej odmene je neplatná z dôvodu jej neurčitosti a nezrozumiteľnosti, pretože v tejto nie je uvedené, za splnenia akých podmienok vznikne exekútorovi nárok na zmluvnú odmenu, kedy je táto odmena splatná a či vzniká exekútorovi nárok na odmenu v plnej výške aj v prípade vymoženia len časti pohľadávky oprávneného. Aj napriek tomu, že žalovaný zmluvnú odmenu vyúčtoval fa. č. 14/2003 zo dňa 30. 06. 2003 v sume 570 000 Sk, žiadnym spôsobom nepreukázal vznik nároku na zaplatenie zmluvnej odmeny. Ďalej poukazuje aj na to, že v dohode o vykonaní exekúcie bola uvedená suma 500 000 Sk bez uvedenia, že sa jedná o sumu bez DPH. Z uvedeného dôvodu mal žalovaný účtovať sumu 500 000 Sk vrátane DPH, pretože podľa ust. § 3 ods. 3 zák. č. 18/1996 Z. z. v platnom znení, ak nie je dohodnuté inak, je súčasťou ceny aj DPH. Plnením z absolútne neplatného právneho úkonu vzniká bezdôvodné obohatenie, ktoré sa musí vydať (§ 451 Občianskeho zákonníka).

Ak je zmluva neplatná, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal (§ 457 Občianskeho zákonníka).

Z predmetnej zmluvy rovnako nie je zrejmé, či sa táto vzťahuje práve k exekúcii týkajúcej sa vyúčtovanej čiastky, pretože sa v nej neuvádza konkrétna exekúcia a zo svedeckých výpovedí je zrejmé, že žalovaný viedol v prospech žalobcu ako oprávneného viaceru exekúcií.

Rovnako nie je dôvodné a zrozumiteľné ani vyúčtovanie preddavku formou zmluvnej odmeny podľa čl. IV. bod 2 zmluvy.

S ohľadom na uvedené považujeme predmetnú zmluvu za absolútne neplatný právny úkon, z ktorého nevznikli žiadne práva a povinnosti.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie zamietol a zaviazal žalobcu k úhrade trov dovolacieho konania. Poukazuje na to, že predmetná zmluva bola uzavretá podľa § 17 vyhl. č. 288/1995 Z. z. s presnými podmienkami vzniku nároku na odmenu a jej vyplatenia špecifikované v čl. IV. a V. zmluvy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý vo veci konal ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania a dovolanie je prípustné (§ 238 ods. 1 O. s. p.), prejednal vec v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je opodstatnené.

Obrana žalobcu spočíva v námietke neplatnosti právneho úkonu – zmluvy o vykonaní exekúcie, ktorú so žalovaným uzavrel dňa 24. 02. 2003, a to z dôvodu jej neurčitosti.

Predmetom zmluvy bolo vykonanie exekúcie žalovaným proti povinnému: S Z. T. K. Bratislava, za účelom vymoženia pohľadávky oprávneného: S., Bratislava (žalobcu) v zmysle § 41 zák. č. 233/1995 Z. z. (ďalej Exekučný poriadok). V článku II. a III. si zmluvné strany dohodli vzájomné práva a povinnosti vyplývajúce zo záväzku. Výška odmeny za výkon exekučnej činnosti bola jednoznačne určená sumou 500 000 Sk (čl. V. bod 1 zmluvy), ktorú žalobca akceptoval a zmluvu podpísal bez výhrad.

Za výkon exekučnej činnosti podľa Exekučného poriadku (§ 196) patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena o daň z pridanej hodnoty. Jedná sa o zákon o dani z pridanej hodnoty § 3 zák. č. 222/2004 Z. z. v znení zák. č. 651/2004 Z. z. V článku IV. bod 2 predmetnej zmluvy (trovy exekúcie) je jednoznačne a zrozumiteľne uvedený postup zloženia preddavku na úhradu trov konania v zmysle § 197 ods. 2 EP, ktorý bude krytý z finančných prostriedkov vyexekúovaných žalovaným, ak žalobca nebude mať dostatok rozpočtových prostriedkov a taktiež spôsob vyplatenia odmeny s tým, že bude vyúčtovaná aj s príslušnou sadzbou DPH, keďže exekútor je platiteľom DPH v zmysle citovaného zákona.

Z obsahu zmluvy je nesporné, že sporové strany si zmluvnú odmenu dohodli podľa § 17 ods. 1 vyhl. 288/95 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov, t. j. súdny

exekútor a oprávnený sa môžu dohodnúť vopred aj o zmluvnej odmene; túto odmenu uhradza oprávnený. Tým nie je dotknutý nárok súdneho exekútora na odmenu určenú touto vyhláškou.

Žalovanému vznikol nárok na dohodnutú zmluvnú odmenu za výkon exekúcie, ktorá je špecifikovaná v článku I. - predmet zmluvy. Osobitne bolo medzi zmluvnými stranami dohodnuté, že žalovanému vznikne nárok na zmluvnú odmenu aj v prípade zastavenia exekúcie z akéhokoľvek dôvodu (čl. IV. bod 4) a taktiež nárok súdneho exekútora na vyplatenie zmluvnej odmeny zostáva aj v prípade, ak povinný po začatí exekúcie plní dobrovoľne povinnosť, ktorá mu bola uložená v exekučnom titule (čl. V. bod 2). V danom prípade bola exekúcia zastavená na návrh žalobcu s tým, že sa s dlžníkom dohodol na inom spôsobe riešenia pohľadávky, pričom časť pohľadávky vo výške 22 306 287,50 Sk bola žalovaným vymožená v prospech oprávneného.

V spornom prípade sa jedná o platný právny úkon v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Dohoda o zmluvnej odmene, resp. vznik jej nároku je určitý, ako aj jej výška a dohoda má zákonom predpísanú písomnú formu v zmysle § 17 ods. 2 vyhl. č. 233/1995 Z. z.

Vzhľadom na uvedené, dospel dovolací súd k záveru, že dôvody dovolania nie sú dané, a keďže nezistil ani vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť, dovolanie podľa § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože si ich neuplatnil (§ 243b ods. 5 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 12. augusta 2009

**JUDr. Alena P r i e c e l o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M.